

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta

Aika 15.05.2024 klo 16:45 - 18:32

Paikka Teams

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Lahti Matias	puheenjohtaja	
	Rantanen Riikka	varapuheenjohtaja	
	Demarco Samuel	jäsen	Poistui klo 18:01
	Frisk Joni	jäsen	Poistui klo 18:26
	Ingervo Sirkku	jäsen	Poissa klo 17:20 - 18:20
	Kautto-Koukka Leena	jäsen	Poistui klo 18:26
	Lakka Emilia	jäsen	Poistui § 42 aikana
	Parkkonen Kari	jäsen	Poistui klo 18:26
	Piispanen Hannu	jäsen	
	Pippuri Linda	jäsen	
	Tammivuori Elina	jäsen	
	Weijo Ilse	jäsen	
	Leinonen Seija	varajäsen	Saapui klo 16:59 ja poistui 18:26
Läsnä	Virtanen Jarna	järjestämispäällikkö	
	Laiho Jenni	hallintopalvelupäällikkö	
	Hakkarainen Nina	hallintosihteeri, pöytäkirjanpitäjä	
Läsnä	Pannula Maria	nuorisovaltuuston varajäsen	Poistui klo 17:30
	Laurila Marja	palvelujohtaja, lasten, nuorten ja perheiden palvelut	
Poissa	Holmberg Nico		
	Antikainen Teuvo		
	Ruoppila Ahti		
	Seppälä Mikko		
	Kaistinen Saku		
	Riivali Jenny		
	Maasola Jussi		
	Puupponen Anna		
	Pihlaja Tanja		
	Lohi Santeri		
	Heikkilä Johanna		
	Ropponen Johanna		
	Laitila Jaana		
	Tollet Jan		
	Aula Maria Kaisa		
	Savolainen Katri		
	Dahlgren Veikko		
	Kojo Raija		
	Lundgren-Laine Heljä		
	Miettinen Heikki		
	Kallimo Kati		
	Kalilainen Päivi		
	Koivisto Tuija		
	Pihlmaa-Tuononen Eva		

Paloneva Juha

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 33	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 34	Pöytäkirjan tarkastus	5
§ 35	Työjärjestyksen hyväksyminen	6
§ 36	Ajankohtaiset asiat	7
§ 37	Keski-Suomen hyvinvointialueen asiakasmaksujen muutosehdotukset 1.1.2025 alkaen	8
§ 38	Potilasasiavastaavan ja sosiaaliasiavastaavan selvitys 2023	9
§ 39	Uuden vammaispalvelulain mukaiset uudet palvelut ja niiden järjestäminen 1.1.2025 alkaen	11
§ 40	Omavalvonnan raportti vuodelta 2023	14
§ 41	Lausunto hallituksen esitysluonnokseen sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön muutoksiksi lasten ja nuorten terapiatakuun toteuttamiseksi, VN/29418/2023	16
§ 42	Lasten, nuorten ja perheiden lautakunnan toiminnan arviointi	17
§ 43	Ilmoitusasiat	18
§ 44	Sosiaali- ja terveystieteiden palveluverkkotyö	19

Allekirjoitukset

Matias Lahti
puheenjohtaja

Nina Hakkarainen
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

33 - 44

Pöytäkirjan tarkastus

Emilia Lakka § 33 - 41
Linda Pippuri § 42 - 44
pöytäkirjantarkastaja

Hannu Piispanen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

www.hyvaks.fi 22.05.2024

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta § 33 15.05.2024

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 15.05.2024 § 33

Hyvinvointialuelain 108 § mukaan muu toimielin kuin aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä. Läsnäoleviksi katsotaan myös ne toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Tästä kokouksesta on annettu tieto hallintosäännön 149 ja 150 §:n mukaisesti.

Kirjallinen kutsu on toimitettu sähköisesti lasten, nuorten ja perheiden lautakunnan jäsenille 10.5.2024.

Päätösehdotus Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta toteaa, että kokous on laillisesti kokoonkutsuttu ja päätösvaltainen.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta § 34 15.05.2024

Pöytäkirjan tarkastus

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 15.05.2024 § 34

Hyvinvointialueesta annetun lain 95 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastamisesta annetaan tarpeelliset määräykset hallintosäännössä.

Hallintosäännön 168 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan tarkastaa ja allekirjoittaa sähköisesti.

Päätösehdotus Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa; Samuel Demarco ja Joni Frisk ja heidän varalle Nico Holmberg ja Sirkku Ingervo.

Päätös Kokouksessa pöytäkirjantarkastajiksi valitiin Emilia Lakka ja Hannu Piispanen sekä varatarkastajiksi Linda Pippuri ja Elina Tammivuori.

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta § 35

15.05.2024

Työjärjestyksen hyväksyminen

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 15.05.2024 § 35

Käsiteltävät asiat ilmoitetaan ennalta jaetussa kokouskutsussa ja sen mukana seuranneessa esityslistassa.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.

Päätösehdotus Hyväksytään työjärjestys esityksen mukaisesti.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta § 36 15.05.2024

Ajankohtaiset asiat

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 15.05.2024 § 36

Selostus asiasta

Lasten, nuorten ja perheiden lautakuntaa tiedotetaan ajankohtaisista asioista.

Päätösehdotus

Lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Asian kokouks käsittely:

Lautakunnalle tiedotettiin seuraavista asioista:

Lastensuojelun avohuollon ajankohtainen tilannekatsaus
Asiaa kokouksessa esitteli Marja Laurila.

Aluehallituksen ja vaikuttamistoimielinten ajankohtaiskatsaus
Asiaa kokouksessa esitteli Jarna Virtanen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Pykälän käsittelyn aikana kokoukseen saapui Seija Leinonen klo 16.59 ja kokouksesta poistuivat Sirkku Ingervo klo 17.20 sekä Maria Pannula klo 17.30.

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta § 37 15.05.2024

Keski-Suomen hyvinvointialueen asiakasmaksujen muutosehdotukset 1.1.2025 alkaen

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 15.05.2024 § 37
1166/02.01.00/2024

Valmistelija asiakasmaksupäällikkö Anna-Kaisa Mäkelä p. 046 921 3376

Selostus asiasta **Yleistä**

Keski-Suomen hyvinvointialuetta koskevat sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut sekä pelastustoimen asiakasmaksut ovat olleet voimassa 1.1.2023 alkaen. Sosiaali- ja terveystieteiden asiakasmaksut tarkistetaan indeksikorotusten yhteydessä joka toinen vuosi. Maksuja tarkistettiin viimeksi vuodenvaihteessa 2023–2024.

Indeksikorotusten lisäksi asiakasmaksuihin kohdentuu muutostarpeita esimerkiksi palveluiden toimintamallimuutosten myötä. Harkinnanvaraisia asiakasmaksuja on tarpeen tarkastella myös toteutuneiden kustannusten näkökulmasta.

Kevään 2024 aikana on pyritty tunnistamaan ja kokoamaan vuodelle 2025 kohdentuvia asiakasmaksujen muutostarpeita. Muutostarpeita on tunnistettu sekä terveydenhuollon- että sosiaalihuollon palveluita koskien.

Asiakasmaksujen tarkastamisen prosessi

Vuoden 2025 asiakasmaksujen valmistelu toteutetaan vuoden 2024 aikana kahdessa vaiheessa. Keväällä 2024 käydään valmistelevalta kierros tunnistetuista muutostarpeista yhdessä vaikuttamistoimielimien sekä lautakuntien kanssa. Myöhemmin syksyllä 2024 käydään vaikutuksia arvioiva kierros yhdessä talousarviovalmistelun kanssa.

Toimivalta

Hallintosääntö § 18

Esittelijä Järjestämispäällikkö Virtanen Jarna

Päätösehdotus Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta merkitsee asiakasmaksujen tilannekatsauksen tiedokseen ja antaa mahdolliset kommentit jatkovalmistelua varten.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 38

15.05.2024

Potilasasiavastaavan ja sosiaaliasiavastaavan selvitys 2023

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 15.05.2024 § 38
1250/05.00.02/2024

Valmistelija riskienhallintajohtaja Simo Oksanen, p. 040 552 1263

Selostus asiasta

Yleistä

Sosiaali- ja potilasasiain toiminnan tarkoituksena on neuvoa potilaita, asiakkaita ja heidän läheisiään, avustaa heitä muistutuksen teossa ja tiedottaa oikeuksista. Lisäksi potilas- ja sosiaaliasiavastaavien tulee seurata potilaiden ja asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehitystä ja laatia siitä vuosittain selvitys toiminnan järjestäjälle.

Vuoden 2024 alusta astui voimaan Laki sosiaali- ja potilasasiavastaavista 739/2023. Keskeiset tehtävät säilyivät lakimuutoksen myötä ennallaan, muutoksia tuli mm. julkisyhteisön järjestämisvelvollisuuden laajenemisesta koskemaan myös yksityistä palvelutuotantoa, sekä tehtävänimikkeisiin.

Sosiaaliasiamiespalvelu hankittiin vuoden 2023 loppuun saakka Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskukselta, josta toiminta siirtyi hyvinvointialueen omaksi tuotannoksi liikkeen luovutuksella. Toiminnan siirryttyä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle, on asiakkaan ja potilaan asemaa, sekä oikeuksia koskevaa raportointia ollut tarkoituksenmukaista yhdenmukaistaa.

Sosiaali- ja potilasasiavastaavan selvityksen perusteella voidaan yleisellä tasolla todeta, ettei sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluiden uudistus ole aiheuttanut radikaaleja muutoksia asiakkaan tai potilaan kokemukseen saamastaan palvelusta, hoidosta tai kohtelusta. Yhteydenottoja potilasasiamiehelle raportoitiin yhteensä 1824 kappaletta, kasvua edelliseen vuoteen on arvioidusti jonkin verran. Lakiuudistuksen myötä potilasasiamiehen vastuualueeseen tulleen laajennuksen vuoksi vertailu edellisen vuoden yhteydenottomääriin ei ole relevanttia.

Sosiaaliasiamiehen yhteydenottojen suuruusluokka (424 asiakkuutta) säilyi ennallaan. Yhteydenottokertojen tai asiakasmäärien kehittymistä seurataan tulevien vuosien aikana. Tavoitteena on laskeva trendi, joka voidaan tulkita tarkoittavan erilaisten palvelupoikkeamien vähenemistä, sekä asukkaiden tyytyväisyyden lisääntymistä sote-palveluihin.

Yhteydenottojen syyt painottuivat jonkin verran palvelun saatavuuteen liittyviin haasteisiin, etenkin hyvinvointialueen reuna-alueilla sotepalvelujen uudistus on aiheuttanut epävarmuuden tunnetta.

Jatkossa sosiaali- ja potilasvastaaviin yhteydenottojen lukumääriä, sekä yleisimpiä syitä raportoidaan vuosittaisen selvityksen lisäksi osana neljännesvuosikatsauksia.

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 38

15.05.2024

Sosiaali- ja potilasasiamiesten selvityksestä käydään keskustelu kokouksessa, ja lautakunta voi esittää tarpeelliseksi katsomiaan huomioita selvityksen tuloksista, tai antaa muita evästyksiä jatkokäsittelyä varten.

Toimivalta

Hallintosääntö § 18.

Esittelijä

Järjestämispäällikkö Virtanen Jarna

Päätösehdotus

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta merkitsee potilas- ja sosiaaliasiavastaavan selvityksen vuodelta 2023 tiedoksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä pykälä tarkistettiin kokouksessa.

Pykälän käsittelyn jälkeen kokouksessa pidettiin tauko klo 17.39–17.48.

Liitteet

Numero Otsikko

Liite 1 Potilas- ja sosiaaliasiamiehen raportti 2023

Vammaisneuvosto	§ 22	06.05.2024
Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta	§ 39	15.05.2024

Uuden vammaispalvelulain mukaiset uudet palvelut ja niiden järjestäminen 1.1.2025 alkaen

Vammaisneuvosto 06.05.2024 § 22

Valmistelija Palvelupäällikkö Elina Hienola, p. 050 331 2737
Johtava sosiaalityöntekijä Nita Partio p. 050-464 3068

Selostus asiasta

Yleistä

Hyvinvointialue on velvollinen järjestämään vammaisille henkilöille (asiakkaille) palveluja, kuten laissa vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (3.4.1987/380) sekä laissa kehitysvammaisten erityishuollosta (23.6.1977/519) säädetään.

Vammaispalvelulainsäädäntö muuttuu 1.1.2025 alkaen, jolloin palveluita ja tukitoimia järjestetään kaikille asiakkaille Vammaispalvelulain (14.4.2023/675) perusteella. Vammaisille 1.1.2025 alkaen myönnettävien palveluiden palvelukuvauksia on Keski-Suomen hyvinvointialueella alettu valmistelemaan. Palvelukuvaussuunnitukset on laadittu jo vahvistetun ja 1.1.2025 voimaan tulevan vammaispalvelulain mukaisiksi.

Mikäli hallituksen esitys soveltamisalan muutosta koskien (2 §) hyväksytään eduskunnassa syksyllä 2024, tehdään tarvittavat muutokset palvelukuvauksiin tältä osin. Soveltamisalan muutosta koskevassa esityksessä ei ole avattu muita lain pykälä uudelleen valmisteluun. Uusien palveluiden osalta tieto mm. asiakasmääristä täydentyy uuden lain astuttua voimaan.

Hyvinvointialue pyytää kommentteja palvelukuvaussuunnitukseen vammaisneuvostolta. Kommentit pyydetään antamaan 31.5.2024 mennessä.

Toimivalta

Hallintosääntö § 28
Toimintasääntö § 2

Esittelijä Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina

Päätösehdotus Vammaisneuvosto kuulee palvelukuvaussuunnitusten esittelyn ja sopii kommenttien antamisesta.

Päätös Vammaisneuvosto kuuli esittelyn neljästä uudesta vammaispalvelulain mukaisesta uudesta palvelukuvauksesta; Valmennus, Erityinen

Vammaisneuvosto	§ 22	06.05.2024
Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta	§ 39	15.05.2024

osallisuuden tuki, Tuettu päätöksenteko ja Vaativa moniammatillinen tuki.

Vammaisneuvosto antaa kannatuksensa palvelukuvauksille. Ne vievät palveluja myönteiseen suuntaan ja vahvistavat vammaisille tarjottavia palveluita.

Vammaisneuvosto toivoo, että uusista palveluista tiedotetaan laajasti vammaispalveluiden käyttäjille. Vammaisneuvosto haluaa kuulla myöhemmin laadittavista palveluiden myöntämisen perusteista ja kommentoida niitä tarvittaessa.

Pykälä on tarkistettu kokouksessa.

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 15.05.2024 § 39
1164/00.01.01.01/2024

Valmistelija Palvelupäällikkö Elina Hienola, p. 050 331 2737
Palvelujohtaja Ulla Kuittu, p. 050 353 8310

Selostus asiasta **Yleistä**

Hyvinvointialue on velvollinen järjestämään vammaisille henkilöille palveluita, kuten laissa vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (3.4.1987/380) sekä laissa kehitysvammaisten erityishuollosta (23.6.1977/519) säädetään. Vammaispalvelulainsäädäntö muuttuu 1.1.2025 alkaen, jolloin palveluita ja tukitoimia järjestetään kaikille asiakkaille Vammaispalvelulain (14.4.2023/675) perusteella.

Uuden vammaispalvelulain myötä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle tulee uusia lakisääteisiä, asiakkaalle subjektiivisen oikeuden piiriin kuuluvia yksilöllisen palvelutarpeen mukaan myönnettäviä palveluita. Uusista palveluista on valmisteltu palvelukuvaukset. Palvelukuvausluonnokset on laadittu jo vahvistetun ja 1.1.2025 voimaan tulevan vammaispalvelulain mukaisiksi.

1.1.2025 alkaen vammaispalvelulain perusteella myönnettäviä uusia palveluita ovat: valmennus 7 §, erityinen osallisuuden tuki 12 §, tuettu päätöksenteko 14 § ja vaativa moniammatillinen tuki 16 §. Palveluita myönnetään asiakkaille palvelutarpeen arvion perusteella.

Uusien palveluiden järjestäminen Keski-Suomen hyvinvointialueella

Erityisen osallisuuden tuesta, valmennuksesta ja tuetusta päätöksenteosta on tarkoitus järjestää vähintään puolet hyvinvointialueen omana toimintana. Loput arvioidusta palvelutarpeesta tullaan järjestämään

Vammaisneuvosto	§ 22	06.05.2024
Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta	§ 39	15.05.2024

ostopalveluna. Vaativa moniammatillinen tuki on tarkoitus järjestää kokonaan omana toimintana. Uusia palveluita tullaan kilpailuttamaan samassa yhteydessä nykylainsäädännön mukaisten kotiin annettavien palveluiden kanssa (henkilökohtainen apu ja hoitoapu kotiin). Uusien hankittavien palveluiden ennakoitujen hankinta-arvot ovat palveluittain: erityinen osallisuuden tuki 420 000 euroa, valmennus 120 000 euroa. Tuetun päätöksenteon ennakoitu hankinta-arvio jää alle kynnysarvojen, eikä sitä ole tarpeen kilpailuttaa.

Kilpailutettavat vammaispalvelut ovat 7.5.2024 päivitetävässä hankintasuunnitelmassa aluehallituksen päätettävänä. Palvelut on tarkoitus kilpailuttaa kesän 2024 aikana, ja hankintakausi alkaa 1.1.2025.

Toimivalta

Hallintosääntö § 18

Esittelijä	Järjestämispäällikkö Virtanen Jarna
Päätösehdotus	Lasten, nuorten ja palveluiden lautakunta merkitsee tiedoksi vammaispalveluiden uusien palveluiden palvelukuvaukset ja järjestämisen tavan 1.1.2025 alkaen ja lähettää asian aluehallitukselle päätettäväksi.
Päätös	<p>Päätösehdotus hyväksyttiin.</p> <p>Pöytäkirjaan lisätään liite, joka on käsitelty kokouksessa: Vammaispalveluiden uusien palveluiden palvelukuvaukset 1.1.2025 alkaen.</p> <p>Pykälän käsittelyn aikana kokouksesta poistui Samuel Demarco klo 18.01.</p> <p>Asiaa kokouksessa olivat esittelemässä Elina Hienola ja Ulla Kuittu.</p>

Liitteet

Numero	Otsikko
Liite 2	Vammaispalvelulain mukaisten uusien palveluiden palvelukuvaukset
Liite 3	Vammaispalveluiden uusien palveluiden palvelukuvaukset 1.1.2025 alkaen

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta § 40 15.05.2024

Omavalvonnin raportti vuodelta 2023

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 15.05.2024 § 40
1175/00.01.02.01/2024

Valmistelija omavalvontapäällikkö Riitta Hjelt p. 050 563 8487
riskienhallintajohtaja Simo Oksanen, p. 040 5521263

Selostus asiasta

Yleistä

Hyvinvointialueen omavalvonnasta säädetään Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, Laissa pelastustoimen järjestämisestä sekä Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 741/2023. Omavalvonnalla tarkoitetaan niitä keinoja ja toimia, joilla palvelunjärjestäjä ja palveluntuottaja valvovat, seuraavat ja arvioivat toimintaansa. Tavoitteena on varmistaa asiakkaiden yhdenvertaisuus sekä palvelujen saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus sekä laatu. Omavalvonta on valvonnan ensisijainen muoto.

Laki velvoittaa palvelunjärjestäjiä julkaisemaan omavalvontaohjelman, havainnot sen toteutumisesta, sekä niiden perusteella tehtävät toimenpiteet julkisessa tietoverkossa. Keski-Suomen hyvinvointialueen omavalvontaohjelma on hyväksytty aluehallituksessa 20.12.2022 § 330. Vuoden 2023 osalta tiedot julkaistaan kokonaisuutena, vuoden 2024 alusta alkaen tiedot on julkaistava vähintään neljän kuukauden välein.

Esittelytekstin liitteenä on Keski-Suomen hyvinvointialueen ensimmäisen toimintavuoden omavalvonnin raportti. Omavalvontaohjelman raportointi on kehittynyt prosessi.

Lautakunta käy kokouksessa keskustelun seminaariesityksen pohjalta, ja esittää tarvittaessa huomioita jatkokäsittelyä varten.

Toimivalta

Hallintosääntö § 18

Esittelijä Järjestämispäällikkö Virtanen Jarna

Päätösehdotus Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta merkitsee omavalvonnin raportin vuodelta 2023 tiedokseen.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Numero Otsikko
Liite 4 Omavalvontaohjelman_raportointi_23 (1)

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta § 41

15.05.2024

Lausunto hallituksen esitysluonnokseen sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön muutoksiksi lasten ja nuorten terapiatakuun toteuttamiseksi, VN/29418/2023

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 15.05.2024 § 41
1280/00.04.00/2024

Valmistelija Järjestämispäällikkö Jarna Virtanen p. 040 502 0875

Selostus asiasta **Yleistä**

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoja hallituksen esitysluonnokseen sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön muutoksiksi lasten ja nuorten terapiatakuun toteuttamiseksi. Lausunnot tulee jättää viimeistään 9.6.2024.

Keski-Suomen hyvinvointialue on laatinut liitteenä olevan lausuntoluonnoksen.

Taustaa

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi terveydenhuoltolakia, sosiaalihuoltolakia, lakia korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta, lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista sekä valtioneuvoston asetusta hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta. Lapsilla ja nuorilla tarkoitettaisiin alle 23-vuotiaita henkilöitä.

Esityksessä ehdotetaan, että terveydenhuoltolakiin ja korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annettuun lakiin lisättäisiin säännös siitä, että perusterveydenhuollossa lyhytpsykoterapia tai psykoterapioista johdettu määrämuotoinen ja aikarajoitteinen psykososiaalinen hoito olisi aloitettava 28 vuorokauden kuluessa siitä, kun tarve tällaiselle hoidolle on todettu, jolleivät lääketieteelliset, hoidolliset tai muut vastaavat seikat muuta edellytä.

Lisäksi ehdotetaan, että sosiaalihuollossa lapsille ja nuorille olisi järjestettävä mielenterveystyön palveluna psykososiaalista tukea, jossa käytetään edellä mainittuja psykososiaalisia menetelmiä sosiaalihuollon palvelutehtävään soveltuvin osin. Mielenterveystyön palvelua koskeva päätös olisi toimeenpantava kuukauden kuluessa asian vireille tulosta. Lisäksi ehdotetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 4 §:ään lisättäväksi kohta palvelun maksuttomuudesta.

Esityksessä ehdotetaan myös muutosta hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta annettuun valtioneuvoston asetukseen. Yhteistyösopimuksessa tulisi sopia lasten ja nuorten psykososiaalisten menetelmien käyttönotosta ja käytöstä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa yhteensovittavana kokonaisuutena.

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta § 41

15.05.2024

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisesti hallituskauden aikana turvataan lainsäädännöllä lasten ja nuorten yhdenvertainen pääsy perustasolla lyhytpsykoterapiaan tai muihin vaikuttaviin psykososiaalisiin hoitoihin (hallituksen mallin mukainen lasten ja nuorten terapiatakuu). Lainsäädännön toimeenpanoon on osoitettu lisärahoitusta 35 miljoonaa euroa vuodessa.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten mielenterveyden häiriöiden ehkäisyn ja hoidon sekä mielenterveyden tuen saatavuutta perusterveydenhuollossa ja sosiaalihuollon perustason palveluissa ja vahvistaa vaikuttavaksi todettujen psykososiaalisten interventioiden käyttöä sosiaali- ja terveydenhuollossa. Säättämällä enimmäisaika lainsäädännön piiriin kuuluvan psykososiaalisen intervention aloittamiselle lapsille ja nuorille pyritään takaamaan oikea-aikainen mielenterveyden hoito ja tuki sekä vahvistamaan heidän oikeuksiaan tarvitsemiinsa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin.

Toimivalta

Hallintosäätö § 18
Hallintosäätö § 33

Esittelijä

Järjestämispäällikkö Virtanen Jarna

Päätösehdotus

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta merkitsee lausuntoluonnoksen tiedoksi, antaa asiaan evästyksen ja esittää sitä jatkokäsittelyyn aluehallitukselle.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Numer	Otsikko
o	
Liite 5	HE luonnos lasten ja nuorten terapiatakuu
Liite 6	K-S hyvinvointialueen lausuntoluonnos, lasten ja nuorten terapiatakuu

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta § 42 15.05.2024

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunnan toiminnan arviointi

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 15.05.2024 § 42
1256/00.01.02.01/2024

Valmistelija Järjestämispäällikkö Jarna Virtanen p. 040 542 0875

Selostus asiasta **Yleistä**

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta on arvioinut toimintaansa viimeksi joulukuussa 2023. Tavoitteena on, että kaksi kertaa vuodessa toteutettavasta itsearviointista muodostuisi säännöllinen lautakunnan työskentelyä kehittävä toimintamuoto.

Lautakunnan jäsenille toimitetaan kokouskutsun yhteydessä linkki kyselyyn, jonka pohjalta itsearviointi tehdään. Kokouksessa käydään asiasta keskustelu.

Toimivalta

Hallintosääntö § 18

Esittelijä Järjestämispäällikkö Virtanen Jarna

Päätösehdotus Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta merkitsee itsearvioinnin tiedokseen ja hyödyntää tuloksia työskentelyssään sekä seuraavalla arviointikerralla syksyllä 2024.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kokouksessa pidettiin tauko klo 18.09 – 18.22, jonka aikana lautakunnan jäsenet täyttivät itsearvioinnin kyselylomakkeen.

Pykälän käsittelyn aikana Emilia Lakka poistui kokouksesta teknisten ongelmien takia, joten § 42 eteenpäin pöytäkirjantarkastajana toimii Linda Pippuri.

Sirkku Ingervo liittyi takaisin kokoukseen klo 18.20.

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 43

15.05.2024

Ilmoitusasiat

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 15.05.2024 § 43

Selostus asiasta

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunnalle annetaan tiedoksi seuraavat asiat.

- Kelan tiedotteet 1.4.2024 voimaan tulleista muutoksista.

Esittelijä

Järjestämispäällikkö Virtanen Jarna

Päätösehdotus

Merkitään ilmoitusasiat tiedoksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Numer

Otsikko

o

Liite 7 KELAn tiedote Toimeentulotuessa hyväksyttäviin asumismenoihin muutos 1.4.2024 - näin se näkyy vuokranantajilla, 3.4.2024

Liite 8 KELAn tiedote, Yleiseen asumistukeen, työttömyystukeen ja toimeentulotukeen tulee useita muutoksia 1.4.2024 alkaen, 18.3.2024

Liite 9 KELAn tiedote Elatusavun maksamisen käytännöt muuttuvat 1.3.2024

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta § 44

15.05.2024

Sosiaali- ja terveystalveluiden palveluverkkotyö

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 15.05.2024 § 44
681/00.01.01.01/2024

Valmistelija

hyvinvointialuejohtaja Jan Tollet, p. 050 400 0073
toimialajohtaja Kati Kallimo, p. 050 442 2302
järjestämispäällikö Jarna Virtanen, p. 040 542 0875
strategiajohtaja Anu Pihl, p. 050 320 4896
vastuualuejohtaja Juha Paloneva, p. 050 336 3695
vastuualuejohtaja Tuija Koivisto, p. 040 513 5821
vastuualuejohtaja Päivi Kalilainen, p. 050 370 0245
vastuualuejohtaja Eva Pihlmaa-Tuononen, p. 050 567 2920
talousjohtaja Aija Suntioinen, p. 040 185 9985
viestinnän asiantuntija Tero Manninen, p. 040 707 1508
tilapalvelujohtaja Petteri Kontro, p. 014 269 4467
toimialajohtaja Lasse Leppä, p. 050 599 954

Selostus asiasta

Taustaa

Sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueille 1.1.2023. Keski-Suomen hyvinvointialueella oleva sosiaali- ja terveystalveluiden nykyinen palvelurakenne ja toimipisteverkko on siirtynyt aikaisemmilta palvelunjärjestäjiltä eli kunnilta. Käsillä oleva palveluverkkotyö on Keski-Suomen hyvinvointialueen ensimmäinen ja sen tärkeänä tehtävänä on luoda määrittely sille, mikä hyvinvointialueen palveluverkko on ja millaiset tavoitteet sen kehittämällä ja palvelutuotantoa tukevana rakenteena on. Palveluverkkotyön tavoitteena on hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvelun palvelutuotannon alueellisen rakenteen ja palvelukanavien kuvaaminen, talveluiden jatkuvuuden ja yhdenvertaisuuden turvaaminen, henkilöstön veto- ja pitovoiman vahvistaminen sekä taloudellisten reunaehtojen huomioiminen.

Aluehallitus teki päätöksen sosiaali- ja terveystalveluiden palveluverkkotyön käynnistämisestä 7.11.2023 § 340. Päätöksessä todetaan, että osana hyvinvointialueen uudistumisohjelmaa päätettävät hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjaukset täsmentävät strategiassa asetettuja sosiaali- ja terveystalveluiden palvelutuotannon tavoitteita. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjaukset hyväksyttiin aluevaltuustossa 14.11.2023 § 82. Keski-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjaukset muodostavat palveluverkkotyölle yleiset periaatteet ja tavoitteet. Monikanavainen palvelutuotannon palveluverkko uudistaa ja monipuolistaa palvelutuotantoa sekä talveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta. Osana monikanavaista palveluverkkoa on myös kiinteiden toimipisteiden ("kivijalka") verkko, jossa tarjotaan erityisesti sellaisia talveluja, jotka edellyttävät asiakkaan ja/tai potilaan fyysistä kohtaamista.

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 44

15.05.2024

Hyvinvointialueita ohjataan kansallisesti ja hyvinvointialueet ovat saaneet valtioneuvostolta ohjauskirjeen 16.11.2023, jossa todetaan hyvinvointialueiden uudistumisen olevan välttämätöntä, jotta palvelut voidaan turvata työvoiman saatavuuden ja julkisen talouden heikentyneessä tilanteessa. Muutosohjelmien läpivienti on välttämätöntä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Ohjauskirjeessä todetaan lisäksi, että palvelurakennetta ja henkilöstön työnjakoa on syytä muuttaa niin, että palvelut kyetään järjestämään tosiasiallisesti saatavilla olevalla henkilöstöllä. Palveluverkkoa koskevat ratkaisut on arvioitava hyvinvointialuekohtaisesti ja näkökulman tulee olla uudistava ja asukkaiden tarpeesta lähtevä. On tunnistettava asukkaiden tarpeet ja arvioitava kehitettävät keinot, joilla palvelut voidaan toteuttaa kustannustehokkaammin ja käytettävissä olevalla työvoimalla. Ohjauskirjeessä todetaan myös, että on syytä löytää ratkaisut, joilla asukkaille voidaan turvata palvelujen saanti ja myös kokemus turvallisuudesta uudessa tilanteessa samalla, kun ns. seinistä on käytännössä pakko säästää. Erityisen vaativien palvelujen osalta hyvinvointialueiden on lisättävä keskinäistä yhteistyötä, ja lisättävä yhteistyöalueen sisäistä ja -välistä työnjakoa.

Hyvinvointialueen rahoituksen ollessa riittämätön ja talouden toteutuessa merkittävästi alijäämäisenä, Keski-Suomen hyvinvointialueella toteutettiin tuottavuusohjelmatyö keväällä 2023 (aluevaltuusto 9.5.2022 § 39). Tuottavuusohjelmassa palvelukanavien ja palveluverkoston uudistamisen kustannushyötyjen potentiaali vuosille 2023–2026 arvioidaan olevan 14–32 miljoonaa euroa. Tuottavuusohjelmassa todetaan, että tavoitetila eri toimintojen välillä tulee kirkastaa ja sen myötä johtaa palveluiden verkoston muutosta tukemaan kustannustehokkaiden palvelumuotojen käyttöönottoa palvelutuotannossa.

Hyvinvointialue on tehnyt toimipisteiden osalta vuokrasopimukset kiinteistöjen omistajien kanssa. Kunnilta vuokrattujen tilojen vuokrasopimukset on tehty valtioneuvoston asetuksen kunnan ja hyvinvointialueen välisen siirtymäkauden vuokrasopimuksen vuokran määräytymisestä vuosina 2023–2026 mukaisesti 3 + 1 vuotisiksi. Hyvinvointialueen on ilmoitettava kuntiin vuokrasopimusten jatkamisesta vuoden 2024 loppuun mennessä. Myös tämä aikataulu ohjasi sosiaali- ja terveyspalveluiden palveluverkkotyön käynnistämistä. Käytössä olevien tilojen osalta oli tehty lisäksi toiminnallinen ja tekninen selvitystyö, jonka loppuraportti valmistui marraskuussa 2023, ja sen tietopohjaa höydynnettiin palveluverkkotyössä.

Palveluverkko ja sen kehittämisen periaatteet määritetään palveluverkkotyössä ja jatkossa palveluverkosta voidaan viestiä yhteisillä määritteillä hyvinvointialuetasoisesti. Palveluverkkotyössä luodaan kuva alueen sosiaali- ja terveyspalveluiden kokonaisuudesta ja näkymää palvelutarpeeseen ja strategiaan perustuen vuoteen 2030 saakka. Pääosa palveluverkkotyön toimenpiteistä konkretisoituu vuosien 2024 – 2025 aikana ja palveluverkkoa tarkastellaan jälleen vuonna 2026. Nyt tehtävät muutokset palveluverkossa vahvistavat hyvinvointialuetasoisista rakennetta

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 44

15.05.2024

ja luovat yhteneväisen alueellisen sosiaali- ja terveystalouden kokonaisuuden.

Palveluverkkoprojektin eteneminen

Palveluverkkotyö käynnistyi hyvinvointialueen omilla asiantuntijaresursseilla. Lisäksi tilapalveluiden asiantuntijana oli ulkopuolisia asiantuntijoita, jotka tukivat myös sosiaali- ja terveystalouden tuotannon palveluverkkotyötä omalla asiantuntijuudellaan. Vuoden 2024 alusta alkaen palveluverkkotyöhön tuli mukaan ulkopuolinen asiantuntija, johon kilpailutuksen perusteella valikoitui Nordic Healthcare Group Oy (NHG).

Palveluverkkotyön poliittisena ohjausryhmänä toimi aluehallitus. Operatiivinen valmistelu tehtiin sosiaali- ja terveystalouden toimialan omalla henkilöstöllä sekä NHG:n asiantuntijoiden tuella. Projektiryhmän muodostivat sosiaali- ja terveystalouden johto, tilapalveluiden sekä viestinnän ja osallisuuden asiantuntijat. Tarpeen mukaan työssä oli mukana myös mm. hyvinvointialueen talouden ja hallinnon asiantuntijoita. Viikoittaisella tilannekuvapalaverilla edistettiin projektin etenemistä.

Palveluverkkoprojektin ja sisällön tavoitteiden tarkentuessa, todettiin että alkuperäinen aikataulu näin merkittävän kokonaisuuden päätöksenteolle osoittautui liian tiukaksi. Jotta osallisuus ja lausuntoaika, sekä toimielin käsittely, saivat riittävästi aikaa osana prosessia, tarkennettiin aikataulua projektin edessä siten, että varsinainen palveluverkkoesityksen päätöksenteko siirrettiin kesäkuulle 2024.

Palveluverkon lausuntovaiheeseen valmisteltiin laaja materiaali, joka sisälsi tietopohjaa Keski-Suomen väestöstä sekä mm. palveluiden saatavuudesta, palveluiden käytöstä sekä muista palvelutuotannon tunnusluvuista. Lisäksi tietopohjassa oli tilojen toiminnallisen ja teknisen selvityksen tuloksia, kuvausta joukkoliikenteestä sekä verkkoyhteyksistä. Lausuntovaiheen materiaalissa oli sosiaali- ja terveystalousta kuvattu palveluverkkomääritelmän (järjestämislinjauksissa mainitut palvelut) mukaisista palveluista nykytilan kuvaus sekä kaksi vaihtoehtoista mallia. Muiden sosiaali- ja terveystalouden osalta oli yksi kuvaus palvelusta sekä sen palveluverkon kehittämisestä. Lausuntomateriaali muodosti noin 300 sivuisen kokonaisuuden, jonka avulla haettiin evästystä ja näkemystä sekä vaihtoehtoisia malleja jatkovalmisteluun. Lausuntoaika oli 22.2–23.3.2024.

Palveluverkkotyöstä päätettiin tehdä myös laaja vaikutusten ennakoarviointi. Tämä jakautui kahteen vaiheeseen. Ensimmäisessä vaiheessa vaikutusten ennakoarviointi tehtiin palveluverkon lausuntomateriaalin tueksi. Tällöin arviointi tehtiin palveluverkkomääritelmän mukaisista palveluista, joista oli lausuntomateriaalissa vaihtoehtoisia malleja. Toisessa vaiheessa arviointi tehtiin varsinaisesta palveluverkkoesityksestä. Vaikutusten ennakoarviointi on osana palveluverkkoesityksen päätöksentekomateriaalia liitteenä.

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 44

15.05.2024

Osallisuus palveluverkkotyössä

Palveluverkkotyön käynnistämispäätöksen mukaisesti, palveluverkon valmistelun aikana kuultiin laajasti hyvinvointialueen eri toimielimiä. Lisäksi pyydettiin laajasti lausunnot myös alueen kunnilta, asukkailta, eri sidosryhmiltä ja hyvinvointialueen henkilöstöltä sekä muilta toimijoilta. Palveluverkkotyö toteutettiin kaksivaiheisesti laajasti alueen eri toimijoita ja hyvinvointialueen työntekijöitä osallistaen.

Tammikuussa, ennen varsinaista lausuntovaihetta, toteutettiin sekä Polissetä Webropol- alustoilla ennakoiva kysely hyvinvointialueen työntekijöille ja alueen asukkaille palveluverkkotyöhön ja sen teemoihin liittyen. Lisäksi toteutettiin suunnitelman mukainen kuntakerros, jossa jokaisen Keski-Suomen kunnan kanssa järjestettiin tapaaminen. Kuntatapaamiseen osallistui kuntien ylintä johtoa ja päätöksentekijöitä. Kunta sai evästä palveluverkkotyön valmistelua oman kuntansa näkökulmasta ja nostaa esiin kunnan erityispiirteet.

Toisessa vaiheessa, varsinaisena lausuntoaikana, 22.2.–23.3.2024 järjestettiin seitsemän alueellista asukastilaisuutta, joissa palveluverkkotyön lausuntovaiheen materiaalia esiteltiin alueen asukkaille. Lisäksi keskisuomalaiset ottivat kantaa palveluverkon lausuntovaiheen palveluverkkomateriaaliin otakantaa.fi:ssä ja sote-asemilla jaetuilla lomakkeilla. Myös asukaspaneeli osallistui palveluverkon arviointiin antamalla julkilausuman palveluverkosta. Asukaspaneeli on uusi osallisuuden keino ja siihen valittiin 30 henkilöä edustamaan koko Keski-Suomea. Myös erityisryhmät, kuten romanit, maahanmuuttajat sekä ikääntyneet palvelunkäyttäjät otettiin huomioon erikseen osallistamisessa. Kuntajohdolle järjestettiin erillinen työpaja, jossa käsiteltiin lausuntovaiheen materiaalia. Kaikilla sidosryhmillä oli mahdollisuus antaa lausuntonsa lausuntopalvelussa. Vaikuttamistoimielimiä pyydettiin osallistamaan oman kuntansa vaikuttamistoimielimet arviointiin ja nuorisovaltuusto pyydettiin myös osallistamaan sidosryhmiään nuorten näkemysten saamiseksi. Henkilöstö pystyi osallistumaan palveluverkkotyöhön työyhteisökohtaisten tiimitehtävien kautta. Lisäksi aiheesta järjestettiin 8 alueellista henkilöstötyöpajaa.

Yhteenveto tulleista lausunnoista ja keskeiset nostot lausunnoista

Lausuntoaika oli 22.2.–23.3.2024. Lausuntoja koottiin asukkailta ja asiakkailta, erityisryhmiltä, henkilöstöltä, kunnilta ja muilta hyvinvointialueen kumppaneilta ja sidosryhmiltä.

Asukkaat ja asiakkaat:

- Otakantaa.fi:hin tuli 417 kannanottoa vaihtoehtoihin ja keskustelussa 246 kommenttia keskustelussa: <https://www.otakantaa.fi/fi/hankkeet/986/>
- Sosiaali- ja terveysasemilla tarjolla olevia lomakkeita palautui 121
- Seitsemän asukastilaisuutta tavoitti noin 2000 henkilöä

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 44

15.05.2024

- Asukaspaneeli, jonka työhön osallistui 31 keskisuomalaista, antoi lausunnon: https://www.hyvaks.fi/sites/default/files/2024-03/asukaspaneelin%20julkilausuma_v2.pdf
- Ikääntyneiden päivätoiminnan asiakkailta 440 kommenttia
- Ikääntyneiden ympärivuorokautisen asumisen asiakkailta 206 kommenttia
- Sosiaali- ja terveystieteiden asiakastytytyväisyyden kehittäjäryhmä 198 kommenttia
- Romanit 17 kommenttia
- Maahanmuuttajat yksi lausunto
- Lisäksi asukasadresseja tuli kahdeksan (8) kappaletta, Jämsä, Pihtipudas, Toivakka, Luhanka, Kivijärvi, Joutsa sekä Jyväskylästä Tikkakoski ja Säynätsalo

Henkilöstö:

- Työyhteisökohtainen tiimitehtävä: 1545 kommenttia kahdeksassa (8) työpajassa, joissa oli 70 osallistujaa

Kumppanit ja sidosryhmät:

- 78 lausuntoa <https://www.hyvaks.fi/sites/default/files/2024-04/kaikki%20sidosryhmilt%C3%A4%20tulleet%20lausunnot.pdf>
- kolme keskustelutilaisuutta (Keski-Suomen liitto, taksit, julkinen liikenne)
- kunnanjohtajien työpaja ja Padlet-työskentely 198 kommenttia, lisäksi Keski-Suomen kuntajohto julkaisi kannanoton palveluverkkoon liittyen

Hyvinvointialueen toimielimien lausunnot:

- lasten, nuorten ja perheiden lautakunta
- työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta
- turvallisuuslautakunta
- nuorisovaltuusto
- vammaisneuvosto
- vanhusneuvosto
- järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimiin
- palveluntuottajien vaikuttamistoimiin

Lausunnoista on julkaistu 17.4. erillinen lausuntoyhteenveto

<https://www.hyvaks.fi/palveluverkko/osallistu>.

Suurin osa sidosryhmistä nosti samankaltaisia arvioita lausunnoissaan ja keskusteluissa, kuin mitä oli arvioitu lausuntomateriaalin liitteenä olleessa vaikutusten ennakoarvioinnissa.

Ihmisvaikutukset – Suuri osa sidosryhmistä painotti, että ihmisten yhdenvertaisuus tulee olla keskiössä palveluverkkoesityksessä. Päätöksenteossa tulisi pyrkiä välttämään ratkaisuja, jotka syventävät eri ihmisryhmien ja alueiden välistä eriarvoisuutta ja asettavat ihmiset taloudellisesti eriarvoiseen asemaan. Alueellinen sairastavuus tulisi ottaa

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 44

15.05.2024

huomioon. Erityishuomiota tulee kiinnittää ikääntyneisiin, haavoittuvassa asemassa oleviin sekä ihmisiin, joilla on liikkumisen esteitä.

Vaikutus elinvoimaan – Hyvinvointialueen palveluilla nähdään olevan suora vaikutus alueiden elinvoimaan. Tämä tuli voimakkaasti esille erityisesti kuntien lausunnoissa. Palveluiden siirtyessä kauemmaksi on mahdollista, että myös ihmiset siirtyvät (pito- ja vetovoima) ja vähitellen muutkin palvelut, erityisesti apteekkien verkosto harvenee. Niillä palveluilla, joita ollaan vahvistamassa, nähtiin olevan positiivinen vaikutus elinvoimaan (esim. perhekeskuspalvelut).

Ympäristövaikutukset – Useat sidosryhmät esittivät huolensa lisääntyvästä liikkumisen tarpeesta palveluverkon supistuessa sekä tyhjilleen jäävien, vielä käyttökäkä omaavien, kiinteistöjen johdosta.

Talousvaikutukset – Toiveita kustannusten tarkennuksista, mm. liikkuvat palvelut; soteasemien lopettamisesta aiheutuvat lisääntyneen liikkumisen kustannukset asukkaille.

Seutuvaikutukset – vaikutukset elinvoimaan; pitkät etäisyydet palveluihin erityisesti pohjoisessa Keski-Suomessa.

Henkilöstövaikutusten osalta arviointeihin sisältyi monenlaisia näkökulmia. Osa sidosryhmistä arvioi, että henkilöstön saatavuuden näkökulmasta riittävän kokoiset työyhteisöt ovat yleensä houkuttelevimpia ja niihin on helpompi rekrytoida henkilöstöä. Henkilöstön veto- ja pitovoiman näkökulmasta keskeistä on moniammatillinen tiimityö ja työyhteisön tuki. Se mahdollistaa monipuolisen osaamisen ja sen kehittämisen ja työtehtävien erikoistumisen. Isommassa työtiimissä toiminnan haavoittuvuus vähenee. Monet sidosryhmistä arvioivat, että poistuvista yksiköistä henkilöstö ei välttämättä siirtyisi uuteen työpisteeseen, vaan siirtyisivät toisen hyvinvointialueen palvelukseen tai vaihtaisivat alaa. Osa henkilöstöstä on voimakkaasti sitoutunut omaan kuntaansa ja lähiympäristöönsä, ja tällöin oman toimipisteen mahdollisen lakkautuksen vaikutus koskee koko identiteettiä. Eri puolilla organisaatiota suunnitelma koskettaa eri tavoin. Henkilöstön työpajoissa korostui erityisesti suurimpien muutosten kohteena olevien työntekijöiden kokemukset. Näiden yksiköiden osalta osaa henkilöstöstä on kuormittanut myös asiakkaiden ja omaisten huoli muutoksista. Työpajoissa nousi esille negatiivisia tunteita erityisesti lakkautusuhan alla olevien soteasemien, osastojen ja yksiköiden osalta. Palautteen perusteella voidaan arvioida olevan riski, että osa työntekijöistä ei sitoutuisi uuteen yksikköön.

Soteasemapalvelujen osalta koettiin niiden olevan merkittäviä ja tarpeen lähipalveluina. Varsinkin vaihtoehdon 2 koettiin olevan liian keskittävä. Alueellisen osastotoiminnan osalta nousi riski henkilöstön menettämisestä, mikäli yksikköjä lakkautetaan. Kotisairaallalla nähdään olevan positiivisia vaikutuksia, ja sen kehittäminen sai kannatusta. Ikääntyneiden ympärivuorokautisen asumisen osalta oli laaja yksimielisyys siitä, että palveluita tulisi järjestää joka kunnassa. Osa sidosryhmistä kyseenalaisti, riittääkö ehdotettu määrä paikkoja tulevaisuuden tarpeisiin. Ikääntyneiden

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 44

15.05.2024

päivätoiminnan osalta nähtiin yleisesti ottaen olevan positiivisia vaikutuksia varsinkin vaihtoehdossa 2. Osa sidosryhmistä esitti huolensa siitä, että kuntouttavaa päivätoimintaa ei olisi enää tarjolla kaikilla niillä paikkakunnilla, joilla nykyään on. Matka päivätoimintaan tulisi olla kohtuullinen, ettei lähtemisen vaikeus tule esteeksi. Seniorikeskustoiminnan kehittäminen sai laajaa kannatusta. Perhekeskustoiminta nähtiin sidosryhmien kesken erittäin positiivisena ja perheiden hyvinvointiin positiivisesti vaikuttavana palveluna. Vaihtoehto 2 sai sidosryhmien kesken paljon kannatusta.

Lausuntovaiheen vaikutus palveluverkkoesitykseen

Palveluverkkotyössä toteutettu laaja osallisuus ja siitä syntyneet lausunnot, evästyksiset ja kannanotot ovat ohjanneet palveluverkkoesityksen valmistelua, ja niitä on laajan analysoinnin pohjalta huomioitu palveluverkkoesityksessä. Lausuntovaiheen materiaalista lausunnoissa nousi esille etenkin palveluverkkomääritelmän mukaisten palveluiden eri vaihtoehtojen kommentointi ja arviointi. Lausunnoissa vahvimman puoltavan näkökulman sai sosiaali- ja terveysasemien sekä alueellisen osastotoiminnan ja ikääntyneiden ympärivuorokautisen asumisen vaihtoehto 1. Perhekeskusten ja ikääntyneiden päivätoiminnan osalta vastaavasti vaihtoehto 2, joka laajentaa toimintaa vuoteen 2030 saakka, sai lausuntovaiheessa vahvan tuen. Lisäksi lausuntojen evästyksistä palveluverkkoesityksessä on tarkennettu kuntakohtaisia palveluja sekä määritelty tiettyjä palvelukokonaisuuksia selkeämmin. Myös hyvinvointialueen palveluverkon kehittämisen periaatteiden määrittely on selkeytetty esitykseen, kuten myös kuvaus toimivallasta palveluverkosta ja sen osa-alueista päätettäessä. Yhteenvetona voidaan todeta, että palveluverkkoesityksessä on huomioitu lausuntovaiheen evästyksiset ja lausunnot laajasti.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämislinjausten mukainen ensimmäisen vaiheen palveluverkko – palveluverkkoesitys 2024

Palveluverkko

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjaukset muodostavat palveluverkkotyölle yleiset periaatteet ja tavoitteet. Aluevaltuuston 14.11.2023 § 82 hyväksymissä järjestämisen linjauksissa palveluverkkomääritelmän mukaisiksi palveluiksi muodostuvat sosiaali- ja terveysaseman palvelut, alueellinen osastotoiminta, ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen, ikääntyneiden päivätoiminta ja perhekeskukset. Näiden määritetään olevan hallintosäännön kuvaamia palveluverkkomääritelmän mukaisia palveluja, joiden toimipisteiden perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää toimitusjohtaja, aluevaltuusto, voimassa olevan hallintosäännön mukaisesti.

Muiden sosiaali- ja terveyspalveluiden palveluverkkoa kehitetään järjestämisen linjausten ja strategian tavoitteiden sekä palveluverkkoesityksen mukaisesti. Palveluverkossa tapahtuvien

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 44

15.05.2024

muutosten osalta näiden arvioinnin suhteessa järjestämisen linjauksiin ja palveluverkon periaatteisiin tekee lautakunta ennen muutosten toteuttamista. Lautakunnan lausuntoon perustuen toimivaltainen viranhaltija irtisanoo ja/tai tekee vuokrasopimuksen. Jos muutos vaatii investointia, päätöksen tekee toimivaltainen toimielin.

Päätöksenteossa oleva palveluverkko (Liite 1) on hyvinvointialueen ensimmäisen vaiheen palveluverkko, joka perustuu toiminnan uudistamiseen, toimintavarmuuden parantamiseen ja henkilöstön saatavuuden varmistamiseen. Se toimii myös syksyllä 2024 käytävien vuokrasopimusneuvottelujen pohjana tilojen osalta. Palveluverkkotyössä on ensimmäistä kertaa sanoitettu hyvinvointialueen yhteisiä periaatteita palveluverkon kehittämiseksi konkreettisesti sekä määritelty käsitteitä hyvinvointialueen toiminnan sanoittamiseen. Lisäksi palveluverkkoesityksessä sosiaali- ja terveystalouden saatavuus on kuvattu vielä myös kuntakohtaisesti.

Palveluverkkotyön edessä tunnistettiin tarve palveluverkon päivittämiselle, siten että vuonna 2026 on tarkoituksenmukaista toteuttaa toisen vaiheen palveluverkon tarkastelu. Tuolloin arvioidaan ensimmäisen vaiheen palveluverkkomuutosten toteutuminen. Lisäksi hyvinvointialueella on tällä hetkellä käynnissä ensihoidon palvelutuotannon siirto pelastustoimesta sosiaali- ja terveystalouden sairaalatalouden vastuualueelle vuoden 2025 alusta sekä sosiaali- ja terveystalouden ympärivuorokautisen tilannekeskuksen projektointi, jonka tavoitteena on toiminnan käynnistäminen vuoden 2025 aikana. Lisäksi syksyllä 2025 arvioidaan ja tarvittaessa päivitetään hyvinvointialueen strategia sekä sitä toteuttavat sosiaali- ja terveystalouden järjestämisen linjaukset. Nämä muutokset ja muu kehittämisen toteutuminen on hyvä arvioida ja tarkastella sen perusteella palveluverkkoa uudelleen keväällä 2026.

Palveluverkon kehittämisen periaatteet

- Keski-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouden palveluverkon periaatteet muodostuvat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjauksista, jotka perustuvat hyvinvointialueen strategiaan.
- Palvelutuotannon palveluverkkoa määritellään hyvinvointialueella saatavuuden ja saavutettavuuden osalta maantieteellisten käsitteiden, kuten alueellinen, seudullinen ja paikallinen avulla.
- Palveluverkko on monikanavainen, jolloin palveluja tuotetaan kivijalkapalveluina, palvelupistepalveluina ja kotiin vietävinä palveluina sekä digitaalisina palveluina.
- Sosiaali- ja terveystalouksissa ensisijainen palvelu toteutuu ennaltaehkäisevissä ja perustason paikallisissa ja seudullisissa palveluissa, joita alueelliset perus- ja erityistason palvelut tukevat ja ovat tarpeen mukaan käytettävissä eri kanavien avulla.
- Erikoissairaanhoidon sairaalassa toteutettava hoito ja yöaikainen päivystys keskistetään sairaala Novaan.
- Hyvinvointialueen palveluiden ja toimialojen yhteistyötä, henkilöstö- ja tilaresursseja sekä yhdessä tekemistä kehitetään, uudistetaan ja

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 44

15.05.2024

vahvistetaan sekä hyödynnetään yhteisiä resursseja seudullisen ja paikallisen palvelun ja palveluverkon uudistamisessa ja toteuttamisessa sekä ylläpitämisessä.

- Sosiaali- ja terveystalveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta arvioidaan ja seurataan säännöllisesti, ja palveluverkkoa uudistetaan tarpeen mukaan. Arviointi suhteessa sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämisen linjauksiin toteutetaan vuosittain lautakunnissa.
- Palveluverkon uudistuminen tapahtuu toimintamallien uudistamisen ja palveluiden jatkuvuuden turvaamisen tarpeisiin. Palveluverkkotyö perustuu ensisijaisesti toiminnan kehittämiseen, toiminnallisuuden parantamiseen sekä henkilöstön saatavuuden varmistamiseen Keski-Suomalaisten asukkaiden palveluiden turvaamiseksi.
- Palveluverkon kehittämisessä tulee hakea kaikissa palveluissa taloudellisesti ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaisia ja vaikuttavia palvelukanavia sekä pilotoida mahdollisuuksien mukaan uusia toimintamalleja.
- Sosiaali- ja terveystalveluiden toimipisteiden käyttöä toteutetaan hyvinvointialueen toimitilaohjelman mukaisesti.
- Palveluverkon kivijalkapalvelut ja tilojen käyttö muodostuvat palvelutuotannon tarpeiden mukaisesti. Tilat tulee olla käyttötarkoitukseen soveltuvia huomioiden esimerkiksi vaateet terveydenhuollon tiloille, toiminnan turvallisuudelle tai palvelun yksityisyydelle.
- Tilojen käyttöastetta ja yhteiskäytöllisyyttä lisätään, ja ylimääräisistä tiloista luovutaan. Tarpeen mukaan tiloja peruskorjataan tai tehdään korvaavaa uudisrakentamista palvelutuotannon tarpeisiin.
- Ensimmäisen vaiheen, vuonna 2024 toteutettavan palveluverkkopäätöksen jälkeen aloitetaan palveluverkkomääritelmän mukaisten palveluiden palveluverkon yksityiskohtainen toimeenpano vuoteen 2030 mennessä, tilojen käytön arviointi ja suunnittelu lähivuosille sekä toteutetaan ensimmäisen vaiheen toimipistemutokset vuoteen 2026 mennessä.
- Ensimmäisen vaiheen palveluverkossa palveluiden saatavuus on kuvattu hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalveluiden kuntakohtaisissa palvelukorteissa, jotka muodostavat vuoden 2026 palvelutilanteen.
- Toisen vaiheen palveluverkkotyö toteutetaan keväällä 2026. Tällöin tehdään päätöksiä vuodelle 2027 ja tarkennuksia palveluverkkosuunnitelmaan vuoteen 2030 asti. Tarkennuksiin vaikuttavat palveluverkon säännöllisen arvioinnin tulokset, hyvinvointialueen taloudellinen tilanne, toimintamallien vakiintuminen ja toiminnan muutostarpeet. Lisäksi huomioidaan hyvinvointialueen toimialojen ja palveluiden integraatio etenkin seudullisen ja paikallisen palvelun ja yleisesti palveluverkon toteuttamisessa.
- Palveluverkon toteuttaminen perustuu aina taloudellisiin ja toiminnallisiin reunaehtoihin, jolloin hyvinvointialueen toimintaympäristössä, taloudellisissa ja toiminnallisissa edellytyksissä tai kansallisessa lainsäädännössä tapahtuvat muutokset voivat vaikuttaa palveluverkon toteuttamiseen. Tällöin näiden vaikutus tulee arvioida suhteessa palveluverkon toimenpiteisiin ja ne tulee tuoda tarvittaessa uudelleen päätöksentekoon

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 44

15.05.2024

Sosiaali- ja terveystalveluiden palveluverkko

Sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämislinjausten palveluverkkomääritelmän mukaiset talvelut palveluverkossa.

Sote-asemat

- Lausuntovaiheen vaihtoehto 1, lisäksi Jämsän Kuorevedelle ja Konnevedelle jää toimipisteet
- Esityksessä toimipisteiden lukumäärä muuttuu nykyisestä 35 toimipisteestä 29 sote-keskukseen, sote-asemaan ja sote-palvelupisteeseen
- Sote-asemaverkkoa täydennetään sote-palvelupisteillä siten, että jokaisessa kunnassa on vähintään sote-palvelupiste
- Palvelupistetoimintaa ja digipalveluita vahvistetaan

Alueellinen osastotoiminta

- Lausuntovaiheen vaihtoehto 1, lisäksi Pihtiputaalle jää alueellinen osastotoiminta
- Esityksessä osastojen lukumäärä laskee 12 osastosta 11 osastoon ja sairaansijamäärä laskee 495 sairaansijasta 440 sairaansijaan. Sairaansijamäärä ei todellisuudessa laske, koska nykyään kaikki sairaansijat eivät ole olleet käytössä henkilöstövajeen vuoksi.
- Kotisairaaloimintaa vahvistetaan

Ympäri vuorokautinen asuminen

- Lausuntovaiheen vaihtoehto 1
- Yksiköiden lukumäärä muuttuu 86 yksiköstä 80 yksikköön. Yksiköitä löytyy jatkossakin jokaisesta kunnasta.
- Kokonaispaikkamäärä pysyy lähes samana, noin 2806 paikkaa
- Ensihoidon kanssa tehtävää yhteistyötä sekä digipalveluita vahvistetaan

Perhekeskukset

- Lausuntovaiheen vaihtoehto 2

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 44

15.05.2024

- Perhekeskusten määrä kasvaa 12 perhekeskuksesta 21 perhekeskukseen ja neuvolatoiminta sekä varhainen tuki on integroitu osaan perhekeskuksia. Perhekeskuksia voi syntyä esityksen lisäksi myös kunta- tai järjestövetoisesti ja näissä hyvinvointialueen rooli arvioidaan tapauskohtaisesti. Perhekeskusten toiminnan järjestämistä ohjaa perhekeskussuunnitelma osana lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa sekä erillisesti sovittavat kuntasopimukset, jotka tullaan tekemään syksyllä 2024.
- Perhekeskusten lisäksi laajasti kevyempiä kohtaamispaikkoja
- Sähköistä perhekeskusta vahvistetaan ja monipuolistetaan

Ikääntyneiden päivätoiminta

- Lausuntovaiheen vaihtoehto 2
- Kaikki nykyiset toimipisteet, 25 kpl säilyvät (mikäli käyttötarkoitukseen sopivampi tila löytyy, voi nykyinen tila korvaantua), mutta toimipisteiden palveluvalikoimaa muutetaan: nykyisistä toimipisteistä 8 keskittyy jatkossa vain seniorikeskustoimintaan ja loput kuntouttavaan päivätoimintaan sekä seniorikeskustoimintaan (näihin varmistetaan riittävä varustelu). Kuntouttavaa päivätoimintaa tarjotaan yhteensä 20 toimipisteessä, koska nykyisten lisäksi perustetaan 4 uutta kuntouttavan päivätoiminnan toimipistettä.
- Seniorikeskustoimintaa on kaikissa kunnissa

Muiden sosiaali- ja terveystalvaeluiden osalta palveluverkkoesityksessä on kaikkien palveluiden osalta tiivistetty kuvaus palveluiden saatavuudesta ja saavutettavuudesta sekä palveluverkon kehittämisestä. Näiden kehittäminen toteutuu palveluverkon periaatteiden, järjestämislinjausten sekä strategian mukaisesti. Erikoissairaanhoidon kivijalkatoiminnot keskitetään yhteen toimipisteeseen sairaala Novaan. Integroituja erikoissairaanhoidon palveluja tuotetaan sairaus- ja potilasryhmäkohtaisissa osaamiskeskuksissa (kuten diabeteskeskus ja geriatrinen keskus). Suuren volyymin potilasryhmille tuotetaan jalkautuvia erikoissairaanhoidon vastaanottopalveluita sote-keskuksissa tai -asemilla. Erikoissairaanhoido, päivystys ja sairaalatoiminnot päättyvät Jämsän Jokilaakson sairaalassa vuoden 2025 loppuun mennessä. Jatkossa Jämsän alueen päivystys korvataan kattavilla kiirevastaanoton palveluilla alueellisessa sote-keskuksessa ja perustason sairaalatoiminnot siirtyvät osaksi alueellista osastotoimintaa. Lisäksi Jämsän alueen tapahtumaaikaista toimintaa tuetaan (esim. Himos-tapahtuman aikaan) esimerkiksi vahvistetun ensihoidon ja vahvistetun kiirevastaanottoresurssin avulla tarvittaessa. Muutosten taustalla on paikallisen ostopalvelusopimuksen päättyminen 31.8.2025 sekä kansallisen poikkeuslupamenettelyn päättyminen vuoden 2025 loppuun ympärivuorokautisen päivystyksen osalta. Tavoitteena on myös toiminnan järjestäminen

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 44

15.05.2024

tarkoituksenmukaisesti, nykyistä kustannustehokkaammin ja yhdenvertaisesti koko Keski-Suomen alueella.

Palveluverkkoesityksen kustannusvaikutukset

Palveluverkkoesityksen kustannusvaikutukset on arvioitu siten, että laskennan pohjaksi on otettu vuoden 2023 tilinpäätöksessä toteutuneet kustannukset sekä tiedossa olevat mahdolliset kustannustason muutokset. Palveluverkkomääritelmän mukaisten palveluiden muutoksilla esitettyjen vaihtoehtojen osalta on sekä kustannuksia säästäviä että lisääviä vaikutuksia ja laskenta on tehty siten että kustannuksia laskettaessa on huomioitu mahdolliset muutos-/lisätarpeet eli laskettu todelliset kustannukset.

Sote-asemien, niiden kiirevastaanottouudistuksen sekä ikääntyneiden ympärivuorokautisen asumisen muutoksilla lasketaan saatavan kustannussäästöä 5 miljoonaa euroa. Perhekeskusten ja ikääntyneiden päivätoiminnan muutoksilla on kustannuksia lisääviä vaikutuksia 2,7 miljoonaa euroa. Alueellisen osastotoiminnan muutoksista ei arvioida saatavan kustannussäästöjä. Osa kustannusvaikutuksista toteutuu vuosien 2025–2026 aikana ja osa toteutuu vuoteen 2030 mennessä. Suurin kustannussäästö palveluverkkotyössä muodostuu erikoissairaanhoidon sairaalatoiminnan ja yöaikaisen päivystyksen keskittämällä sairaala Novaan. Tällä lasketaan olevan kustannuksia säästävä vaikutus 10 miljoonaa euroa.

Palveluverkon aikataulu

Palveluverkkopäätöksen jälkeen käynnistyy palveluverkon toimeenpanon yksityiskohtainen projektointi, jolloin tehdään tarkennettu toimeenpano-ohjelma vuosille 2024–2025. Suunnittelussa ja toimeenpanossa varmistetaan, että jokaisessa kunnassa säilyy koko ajan tarpeen mukaiset palvelut ja päätetyistä tiloista luopuminen tapahtuu sujuvasti ja asiakaslähtöisesti. Lisäksi päätös toimii vuoden 2024 hyvinvointialueen ja kuntien välisten vuokrasopimusneuvottelujen pohjana. Syyskuussa 2024 toteutetaan avosairaanhoidon kiirevastaanottouudistus. Vuonna 2025 jatketaan ensimmäisen vaiheen palveluverkkoon siirtymistä toimipisteiden, toimintamallien ja palvelukanavien uudistamisen osalta. Jämsän Terveys Oy:n sopimus päättyy 31.8.2025. Terveystalo Oy:n Kinnulan alueen ostopalvelusopimus irtisanotaan päättymään viimeistään vuonna 2027.

Vuonna 2026 käynnistyy hyvinvointialueen toisen vaiheen palveluverkkotyö, jolloin arvioidaan vuonna 2024 tehdyn palveluverkkotyön toimeenpanoa ja jatketaan palveluverkon kehittämistä periaatteiden mukaisesti.

Lainsäädäntö

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) edellyttää, että hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 44

15.05.2024

terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Palvelut on lisäksi toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita. Palveluja voidaan koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä.

Palveluverkkoesityksen vaikutusten ennakoarviointi

Palveluverkkotyön vaikutusten ennakoarviointi on toteutettu kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa arviointi tehtiin palveluverkon lausuntomateriaalin tueksi. Tällöin arviointi tehtiin palveluverkkomääritelmän mukaisista palveluista, joista oli lausuntomateriaalissa vaihtoehtoisia malleja. Toisessa vaiheessa arviointi on tehty varsinaisesta palveluverkkoesityksestä. Vaikutusten ennakoarviointi on liitteenä 3 osana palveluverkkoesityksen päätöksentekomateriaalia.

Palveluverkkoesityksen vaikutusten ennakoarviointi koostuu katsauksenomaisesta osasta, jossa arvioidaan koko palveluverkkoesityksen vaikutuksia useista eri näkökulmista sekä erillisestä osasta, jossa palveluverkon eri palvelut on arvioitu erikseen. Arvioitavia näkökulmia ovat vaikutukset ihmisiin, elinvoimaan, talouteen, henkilöstöön, ympäristöön, kaupunkiseutuihin ja maaseutuun.

Vaikutusten ennakoarvioinnissa hyödynnetään tutkimustietoa, kokemustietoa muilta alueilta sekä sidosryhmien palautetta ja arvioita. Arviointidokumentti kokoaa yhteen sisäisen arviointiryhmän ja keskeisten sidosryhmien näkemykset. Vaikutusten arviointi on tehty parhaan käytössä olevan tiedon ja tietämyksen pohjalta käytettävissä olevan määräajan puitteissa. Vaikutusten arvioinnissa yhdistetään eri näkökulmia ja pyritään luomaan käsitys vaikutusten kasautumisesta. Henkilöstön, asukkaiden ja muiden sidosryhmien kuulemiset ja palaute ovat tärkeä osa palveluverkkoesityksen vaikutusten arviointia.

Vaikutusarvioinnin tavoitteena on tarjota päätöksentekijöille luotettavia arvioita esityksen olennaisista vaikutuksista. Kaikilla päätöksillä on sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia, ja päätöksenteossa joudutaan tekemään kompromisseja. Arvioinnissa huomioidaan tavoiteltujen vaikutusten lisäksi myös mahdolliset ei-toivotut vaikutukset ja haitat.

Päätösten vaikutusten ennakoarviointi on lakisääteistä. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) velvoittaa kunnan 6 § ja hyvinvointialueen 7 § ottamaan päätöksenteossaan huomioon päätöstensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin. Terveystieteiden laaki (1326/2010) 11 § velvoittaa arvioimaan ennalta päätösten vaikutuksia ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin.

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 44

15.05.2024

Järjestämisen linjaukset osana palveluverkkotyötä

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjaukset muodostavat palveluverkkotyölle yleiset periaatteet ja tavoitteet. Aluevaltuuston 14.11.2023 § 82 hyväksymissä järjestämisen linjauksissa palveluverkkomääritelmän mukaisiksi palveluiksi muodostuvat sosiaali- ja terveysaseman palvelut, alueellinen osastotoiminta, ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen, ikääntyneiden päivätoiminta ja perhekeskukset. Muiden sosiaali- ja terveyspalveluiden palveluverkkoa kehitetään järjestämisen linjausten ja strategian tavoitteiden sekä palveluverkkoesityksen mukaisesti.

Nyt valmisteltu palveluverkkoesitys arvioidaan toimielinkäsittelyssä suhteessa järjestämisen linjauksiin.

Toimivalta

Hallintosääntö § 18

Palveluverkosta on lausuntovaiheen jälkeen valmisteltu palveluverkkoesitys ja se on julkaistu 8.5.2024. Lautakunnat toteuttavat päätöksen ennakoarviointia ennen varsinaista päätöksentekoa. Päätöksenteko on aluehallituksessa 4.6.2024 ja aluevaltuustossa 11.6.2024.

Esittelijä

Järjestämispäällikkö Virtanen Jarna

Päätösehdotus

Lautakunta antaa arvioinnin palveluverkkoesityksen sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisen linjausten mukaisuudesta liitteen 4 mukaisesti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Ennen pykälän käsittelyä kokouksesta poistuivat esteellisinä Joni Frisk, Leena Kautto-Koukka, Seija Leinonen ja Kari Parkkonen klo 18.26.

Esteellisyyden syy: yhteisöjäävi

Liitteet

Numero	Otsikko
Liite 10	2024 05 03 Keski-Suomi - Palveluverkko - Laaja materiaali
Liite 11	2024 05 03 Keski-Suomi - Palveluverkko - Tiivis materiaali
Liite 12	Palveluverkkotyö_Vaikutusten ennakoarviointi
Liite 13	Liite 4 Palveluverkon arviointi järjestämisen näkökulmasta

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 33, § 34, § 35, § 36, § 37, § 38, § 39, § 40, § 41, § 42, § 43, § 44

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Hyvinvointialueesta annetun lain 141 §:n mukaan päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.